

Oikeustapauskokoelma

Asia C-378/17

**Minister for Justice and Equality ja Commissioner of An Garda Síochána
vastaan
Workplace Relations komissio**

(Ennakkoratkaisupyyntö – Supreme Court (Irlanti))

Ennakkoratkaisupyyntö – Yhdenvertainen kohtelu työssä – Direktiivi 2000/78/EY – Ikään perustuvan syrjinnän kieltä – Poliisien palvelukseenotto – Kansallinen elin, joka on lailla perustettu turvaamaan unionin oikeuden soveltaminen tietyllä alalla – Valta jättää soveltamatta unionin vastaista kansallista lainsäädäntöä – Unionin oikeuden ensisijaisuus

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (suuri jaosto) 4.12.2018

Unionin oikeus – Ensisijaisuus – Unionin oikeuden vastainen kansallinen lainsäädäntö – Yhdenvertainen kohtelu työssä ja ammatissa – Kansallinen elin, joka on lailla perustettu turvaamaan unionin oikeuden soveltaminen tällä alalla – Toimivaltaa päättää unionin oikeuden vastaisen kansallisen oikeussäännön soveltamatta jättämisestä ei ole – Kansallista lainsäädäntöä ei voida hyväksyä

(Neuvoston direktiivi 2000/78)

Unionin oikeutta ja erityisesti unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan kansallisella elimellä, joka on lailla perustettu turvaamaan unionin oikeuden soveltaminen tietyllä alalla, ei ole toimivaltaa päättää unionin oikeuden vastaisen kansallisen oikeussäännön soveltamatta jättämisestä.

Näin on siksi, että jäsenvaltioiden tehtävänä on osoittaa ne tuomioistuimet ja/tai toimielimet, joilla on toimivalta arvioida kansallisen säännöksen pätevyyttä, ja säätää oikeussuojakeinoista ja menettelyistä, joiden avulla pätevyys voidaan riitauttaa, ja silloin kun tällainen riitautus on perusteltu, kumota mainittu oikeussääntö ja tarvittaessa määrätä oikeussäännön kumoamisen vaikutuksista.

Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden ensisijaisuus edellyttää sitä vastoin, että kansalliset tuomioistuimet, joiden tehtävänä on toimivaltansa puitteissa soveltaa unionin oikeussääntöjä, ovat velvollisia varmistamaan näiden säännösten täyden vaikutuksen niin, että ne tarvittaessa jättävät kaikki unionin oikeuden vastaiset kansalliset säännökset omasta aloitteestaan soveltamatta ilman, että niiden olisi pyydettävä tai odotettava, että tällainen kansallinen säännös ensin poistetaan lainsäädäntöiteitse tai jossain muussa perustuslaillisessa menettelyssä (ks. vastaavasti tuomio 9.3.1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, 17, 21 ja 24 kohta ja tuomio 6.3.2018, SEGRO ja Horváth, C-52/16 ja C-113/16, EU:C:2018:157, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Tällaisessa tilanteessa, vaikka työolosuhdelautakunnan käsiteltäväksi elimenä, jolle kansallinen lainsäätäjät on antanut toimivallan huolehtia syrjintäkiellon periaatteen soveltamisesta työssä ja ammatissa, sellaisena kuin se on konkretisoituna direktiivillä 2000/78 ja työelämän yhdenvertaisuuslailla, saatetaan asia, jossa on kyse mainitun periaatteen noudattamisesta, unionin oikeuden ensisijaisuuden periaate edellyttää, että tämä elin huolehtii sille näin osoitetun toimivallan puitteissa unionin oikeuden perusteella yksityisille kuuluvasta oikeussuojasta ja takaa unionin oikeuden täyden vaikutuksen jättämällä tarvittaessa soveltamatta kaikki mahdollisesti unionin oikeuden vastaiset kansallisen lain säännökset (ks. vastaavasti tuomio 22.11.2005, Mangold, C-144/04, EU:C:2005:709, 77 kohta; tuomio 19.1.2010, Küçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, 53 kohta ja tuomio 19.4.2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, 35 kohta).

Ellei työolosuhdelautakunnan kaltainen elin, jonka tehtäväksi on lailla annettu huolehtia direktiivin 2000/78 soveltamisesta ja sen soveltamiseen perustuvien veloitteiden noudattamisesta, voisi todeta, että jokin kansallinen säännös on direktiivin vastainen, eikä se näin voisi päättää, ettei kyseistä säännöstä sovelleta, niiden unionin sääntöjen tehokas vaikutus, jotka koskevat yhdenvertaisuutta työssä ja ammatissa, heikentyisi (ks. vastaavasti tuomio 9.9.2003, CIF, C-198/01, EU:C:2003:430, 50 kohta).

(ks. 34, 35, 45, 48 ja 52 kohta sekä tuomiolauselma)